N°. 272. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is ƒ 30 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20 en die van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentiën is 20 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 16 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 12 November jl., n°. 51, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan eene commissie uit de Staten van Noordbrabant, belast met het onderzoek van eenige wijzigingen in het bestaand reglement van het heemraadschap van den Rosendaalschen en Steenbergschen vliet te brengen, magtiging te verleenen om na de sluiting van de najaarsvergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

Bij Koninklijk besluit van 11 November 1859, n°. 61, is aan den heer mr. *J. van Swieten*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Bloemendaal c. a., behoudens aanspraak op pensioen.

Bij Koninklijk besluit van 11 November 1859, n°. 62, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Ouder Amstel c. a., de heer *L. Rhijnvis van Sandick*, thans ontvanger derzelfde middelen te Westzaan.

Bij Koninklijk besluit van 11 November 1859, n°. 63, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen te Deventer en van de directe belastingen en accijnsen te Diepenveen en Bathmen, op den voet van één kantoor, de heer jhr. mr. *Scato Trip*, thans controleur van de 2de klasse der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Harlingen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

RIJKSTELEGRAAF.

Met den 17den dezer wordt te Neuzen een kantoor van den Rijkstelegraaf met beperkte dagdienst geopend.

De prijs van een enkel berigt naar de overige Rijkstelegraafkantoren bedraagt 0.50 gl.

Voor het verkeer met de kantoren der Duitsch-Oostenrijksche telegraafvereeniging buiten Nederland wordt het tarief gevolgd, dat onder letter I hierbij is gevoegd. (1)

Naar alle plaatsen buiten het gebied der vereeniging gelden de tariven die voor Roosendaal zijn bekend gemaakt, met uitzondering van de kosten voor het verkeer met Rusland over de grenspunten te Eudkühnen en Myslowitz, die één kring hooger worden berekend. Daarenboven bedraagt de afstand tusschen Neuzen en Aalst, Aeltre, Bloemendaele, Brugge, Dendermonde, Deijnze, Gent, Lokeren en Wetteren slechts één kring, en die tusschen Neuzen en Herenthals, Lier en Turnhout, 2 kringen.

Voorts zijn telegraafkantoren geopend te *Eperies* en *Jaslo* in Oostenrijk, tegen den prijs van 4.90 gl. per enkel berigt van alle Nederlandsche kantoren;

in Frankrijk, te *Manosque* en *St. Affrique*, met prijzen als naar Alby, te *Millau*, met prijzen als naar Aubin, en te *les Sables d'Olonne* met prijzen als naar Bordeaux;

in Algerie, te *Roghar* en *Boghary*, met prijzen als naar Cherchell; en in het Koningrijk Napels, te *Gaelipoli* en *Tarento*, tegen de gewone prijzen en voorwaarden.

Te Gross-Becskerek en Olmütz is gewone dagdienst en te *Udine* doorloopende nachtdienst ingevoerd; *Minden* heeft voortaan beperkte dagdienst.

Berigten naar Gladbach kunnen voortaan ook in het Nederlandsch en Engelsch gesteld zijn.

Het gebruik der Engelsche taal is mede toegestaan voor het verkeer met Malta langs den nieuw geopenden weg over het Koningrijk Napels.

Voor bezorging van berigten van het Pruissische spoorwegdienst-telegraafkantoor Schlawentzitz naar het dorp van dien naam moet het gewone bodeloon worden gegeven.

Over de Zwitsersche grenspunten Chiasso en Castasegna kunnen voorloopig geene berigten worden verzonden.

's Gravenhage, den 12den November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

---

(1) Het hierbij gevoegde tarief wordt op de laatste pagina dezer Courant medegedeeld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Het blijkt nu, dat Koning Victor Emanuel besloten heeft Midden-Italie onder een Sardinisch regentschap te plaatsen, al heeft hij ook onraadzaam geacht een lid van zijn geslacht er als regent te laten optreden.

Den 13den dezer kwam, gelijk de telegraaph meldt, eene deputatie uit Midden-Italie, bestaande uit de heeren Peruzzi en Vichiotti, te Turyn, om namens de vertegenwoordigende vergaderingen van Toscana, Parma, Modena en de Romagna, den Prins van Savoye-Carignan het regentschap op te dragen. De Prins verleende aan de deputatie audientie en gaf haar, naar de mededeeling van de officiele *Gazzetta Piemontese* nagenoeg het volgende antwoord:

» Het treft mij diep dat de bevolking van Midden-Italie zoo veel vertrouwen in mij stelt; ik dank haar daarvoor; ik schrijf hetzelve niet zoo zeer toe aan mijne verdiensten als aan hare toegenegenheid voor den Koning, aan hare zucht voor vrijheid en nationaliteit en aan hare ordelievendheid. Doch wegens redenen van staatkundigen aard en met het oog op de spoedige zamenkomst van het congres ben ik, tot mijn innig leedwezen, buiten staat mij in uw midden te begeven en den mij opgedragen lastbrief aan te nemen.

» Het valt mij hard, uwe uitnoodiging af te wijzen. Doch ik meen daardoor meer dienst aan het gemeenschappelijke vaderland te doen dan door ze aan te nemen.

» Evenwel geloof ik het belang der Midden-Italiaansche landen te bevorderen door hun den heer Buoncompagni als regent aan te bevelen.

» Keert dan terug naar uw land en dankt de bevolking uit mijnen naam; zegt haar, dat zij in hare volharding, welke Europa's achting en bijval verdient, op de ondersteuning van den Koning mag rekenen; hij zal degenen, welke met zoo veel vertrouwen hun lot aan zijne regtschapene zorg overgeven, niet in den steek laten."

Op uitnoodiging van den Prins van Carignan heeft de heer Buoncompagni zich bereid verklaard om het regentschap te aanvaarden; hij zou zich terstond naar Midden-Italie begeven.

De heer Buoncompagni behoort onder Sardinie's meest geachte staatsmannen; hij was vroeger voorzitter der Sardinische kamer van volksafgevaardigden, lid van het ministerie Cavour, en laatstelijk commissaris van Koning Victor Emanuel in Toscana.

— Naar de verzekering van de Parijsche *Patrie* was eergisteren nog geene officiele toestemming van het Engelsche gouvernement tot het houden van een congres ontvangen, maar was het evenwel zoo goed als zeker, dat het congres tegen den 15den December te Parijs bijeen zou komen.

— De vertegenwoordigende vergadering van Modena heeft besloten, den dictator Farini een landgoed, als een blijk van nationale erkentelijkheid, te schenken. Doch hij heeft geweigerd eenig geschenk aan te nemen, verklarende dat hij arm wilde sterven en daarin zijnen roem stelde.

— De inschrijving voor de Sardinische geldleening bereikte den 9den dezer, op het oogenblik der sluiting, het bedrag van achttien millioen francs rente, dat is ruim vier malen zooveel als door het gouvernement verlangd was.

— Volgens berigt uit Rome van den 8sten dezer maakten de Napelsche troepen in het Abruzzen-gebergte, en het pauselijke krijgsvolk te Pesaro, aanstalten om aldaar te overwinteren.

DUITSCHLAND.

De minister van buitenlandsche zaken van Pruissen, de heer von Schleinitz, heeft onder dagteekening van 30 October jl. eene circulaire aan de Pruissische gezantschappen gerigt, strekkende om hun omtrent het onlangs te Breslau tusschen den Prins-Regent van Pruissen en den Keizer van Rusland gehouden overleg eenige inlichting te geven.

Een berigtgever van het Parijsche *Journal des Débats* meent den inhoud van dat staatsstuk te kunnen mededeelen. » De heer von Schleinitz zegt daarin (zoo schrijft hij) dat de twee vorsten, elkander in langen tijd niet gezien hebbende, eene ontmoeting wenschten ten einde persoonlijk overleg te kunnen houden over vele politieke onderwerpen, waarbij het hof van Berlijn en dat van St. Petersburg gelijkelijk belang hebben. Deze wensch bestond aan weerszijden; hij laat zich ligtelijk verklaren uit de familiebetrekking welke tusschen de twee vorsten bestaat, alsmede uit de velerlei betrekkingen welke sedert meer dan vijftig jaren bijna onafgebroken tusschen de twee landen hebben bestaan, en uit de eenzelvigheid hunner belangen, welke te eeniger tijd door de reeds zoo bedenkelijke gesteldheid der Europesche aangelegenheden in gevaar zouden kunnen komen. Alzoo besloten Keizer Alexander en de Prins-Regent, in de Pruissische stad Breslau, vrij na bij de grenzen van het Koningrijk Polen en niet ver van Warschau gelegen, eene bijeenkomst te houden. Zij hebben er twee dagen te zamen doorgebragt;

zich dikwerf met elkander onderhouden en zich aldra van hunne eenstemmigheid omtrent Europa's politieken toestand overtuigd.

» De twee vorsten zijn het zonder moeite eens geworden, zoowel over den aard der aanhangige en der welligt eerlang oprijzende vraagstukken in het algemeen, als over de wijze waarop dezelve konden en moesten beslecht worden; en zij hebben afgesproken dat de twee kabinetten in het vervolg bij elke gelegenheid ééne lijn zullen trekken.

» Verder zegt de heer von Schleinitz in de circulaire, dat het Berlijnsche kabinet zich over de volkomene en hartelijke verstandhouding tusschen de twee vorsten innig verblijdt, en wel omdat men met hulp daarvan hopen mag het onregelmatige en zeer betreurenswaardige, hetwelk in Europa's tegenwoordige gesteldheid gelegen is, te doen verdwijnen, de oorzaken, welke het vertrouwen der bevolking op de duurzaamheid des vredes storen, weg te nemen, en de herhaling van voorvallen, welke voor den vrede gevaarlijk zouden kunnen zijn, te beletten."

FRANKRIJK.

Het is, gelijk men weet, aan de Fransche dagbladen van wege het gouvernement verboden de bisschoppelijke mandementen en verklaringen, strekkende tot handhaving van des Pausen wereldlijk gezag, op te nemen. Doch zoo dikwerf eene verklaring van dien aard uitgevaardigd wordt, maakt *l'Univers* en de andere kerkelijke dagbladen melding van dat feit. Naar de opgave van die bladen zijn thans in Frankrijk door vijf en zestig praelaten zoodanige verklaringen afgelegd.

Een van de provinciale dagbladen, *l'Indépendant de l'Ouest*, een blad van conservative en legitimistische kleur, heeft den 12den dezer eene waarschuwing van wege de hooge regering ontvangen wegens een artikel waarin gezegd was » dat het gouvernement die dagbladen, welke tot organen voor den revolutiegeest dienen, behandelde met eene toegeeflijkheid welke zonderling afstak bij zijne strengheid jegens de organen der katholijke begrippen, dat het degenen, welke de regten van den Paus verdedigden, hard viel en zich jegens de bestrijders daarvan zeer verdraagzaam betoonde."

In het besluit, waarin de waarschuwing vervat is, wordt gezegd, » dat zoodanige aantijgingen geen ander doel hebben dan de gemoederen in slingering en onrust te brengen; dat het gouvernement, hetwelk den Paus weder op zijnen zetel te Rome heeft geplaatst, hetwelk hem aldaar steeds beschermt en met alle blijken van eerbied bejegent, en hetwelk onverpoosd en ter goeder trouw werkzaam is om de bestaande moeijelijkheden te vereffenen, zich, terwijl het die netelige taak ijverig vervult, niet mag laten zwart maken in het oog der katholijke bevolking, in wier geloof en gehechtheden het deelt."

— De jongste berigten van de Fransche expeditie tegen Marocco, den 10den dezer uit Oran afgezonden, luiden gunstig, doch zij maken geen gewag van nieuwe gevechten.

— De heer de Lesseps begeeft zich naar Konstantinopel, om bij de Porte wederom voor zijn plan tot doorgraving der landengte van Suez te pleiten. Naar een berigt van de *Indépendance Belge* heeft de Fransche gezant te Konstantinopel nu last van zijn gouvernement ontvangen, om openlijk en officieel voor de belangen dier onderneming op te komen, en zal het door de Porte gegeven bevel tot staking der werkzaamheden op de landengte denkelijk geene uitwerking hebben.

SPANJE.

Volgens berigt uit Madrid van den 11den dezer zou de maarschalk O'Donnell dien dag te Cadix scheep gaan om met een oorlogsschip eene verkenning der Afrikaansche kust te doen. Men verzekerde dat de krijgsbedrijven door de Spanjaarden den 12den aangevangen zouden worden.

Een half officieel nieuwsblad van Madrid, de *Correspondencia autografa*, deelt in zijn nommer van den 10den dezer het volgende mede: » Naar de berigten uit Tanger zijn in de omstreek dier stad 20,000 gewapende Mooren aangekomen. In de nabijheid van Tetuan is eene krijgsmagt van 10 tot 12,000 man gelegerd. Tanger, hetwelk tot eene onzijdige haven zal verklaard worden als de verblijfplaats der consuls zijnde, heeft voor den Sultan van Marocco niet zoo veel gewigt als andere havens van de Moorsche kust. Tetuan, Rabat en Mogador zijn de plaatsen, wier inneming den hoogmoed des Sultans vernederen zal. Evenwel schijnt het zeker te zijn, dat hij te Tanger een groot aantal soldaten van zijn keurcorps heeft vereenigd, alsmede kameelen, welke voor het vervoer van materieel zouden dienen.

» Bij de troonsbeklimming van Muley-Soleiman, den voorganger van den onlangs gestorven Sultan, in het jaar 1794, bestond de Maroccaansche vloot uit 10 fregatten, 4 brikken, 14 goeletten en 19 kanonneerbooten; thans telt zij slechts 2 korvetten, 1 brik en 15 kanonneerbooten, welke te Tanger, Larasch en Saffi liggen."

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

De berigten uit Stockholm deelen nadere bijzonderheden mede betreffende het ontwerp van wet tot uitbreiding der godsdienstvrijheid, hetwelk dezer dagen van regeringswege aan den Zweedschen rijksdag is ingediend. De voorgedragen bepalingen moeten strekken om een einde te maken aan de vervolging, waaraan de niet tot de staatskerk behoorende ingezetenen in vele gevallen nog onderhevig zijn; zij geven vrijheid om de staatskerk te verlaten en tot een ander kerkgenootschap over te gaan, zonder dat men zich daardoor, gelijk thans, aan de straf van ballingschap en verbeurdverklaring bloot stelle. Volgens de bestaande bepalingen verliezen ouders, welke de staatskerk verlaten, daarmede het regt om hunne kinderen in hun eigen godsdienstig geloof op te brengen; de voordragt eerbiedigt het regt der ouders om hunne kinderen op te voeden. Tevens behelst zij echter verscheiden bepalingen, welke ten gevolge zullen hebben dat de niet tot het Evangelisch-Luthersche kerkgenootschap behoorende ingezetenen nog aan vele beperkingen onderhevig blijven, en verdraagzaamheid, maar nog geene vrijheid genieten. Zoo wordt bepaald dat Protestanten, welke niet tot de heerschende kerk behooren, en Roomschen zich onderling tot uitoefening hunner godsdienst en behartiging hunner godsdienstige belangen mogen vereenigen, maar dat zij daartoe de vergunning van de hooge regering behoeven, zoodat zij telkens, wanneer zij eene kerkgemeente willen oprigten, daartoe magtiging van den Koning verwerven moeten. Eene wettiglijk opgerigte kerkgemeente zal eene school mogen hebben; maar de school zal worden gesloten indien er kinderen van ouders, welke tot de staatskerk behooren, opgenomen worden. De dissidenten missen thans de waarborgen welke de openbaar gezag hebbende registers van den burgerlijken stand opleveren; ook dit voordeel wordt hun door de voorgedragen bepalingen verleend; zij zullen naar de voorschriften en gebruiken van hun kerkgenootschap gedoopt, gehuwd en begraven kunnen worden, en niet langer gehouden zijn om de geestelijken van de staatskerk voor de uitoefening van derzelver bediening te betalen even zoo als of derzelver dienst werkelijk door hen ware ingeroepen geworden.

Evenwel zullen de dissidenten verpligt blijven om voor het onderhoud van de kerkgebouwen, voor het schoolonderwijs, voor de armverzorging en de ziekenverpleging van de staatskerk bij te dragen, terwijl zij zelven van den staat geenerlei ondersteuning in de bekostiging hunner eeredienst of in het onderhoud hunner hulpbehoevende geloofsgenooten zullen ontvangen; tevens is bepaald dat hunne kerkgemeenten geene vaste goederen mogen bezitten.

Zij zullen in de openlijke uitoefening hunner godsdienst niet mogen worden gestoord, maar zij zullen niet anders dan met bijzondere vergunning van den Koning in het bezit van eene kerk of een kerkhof kunnen komen; en de vrijheid tot zamenleving in godsdienstige vereenigingen wordt hun ontzegd, daar het bestaan van kloosters, bij uitzondering op de wettelijk gewaarborgde vrijheid van vereeniging, streng verboden is.

Een lid van de staatskerk zal haar vrijelijk mogen verlaten en tot een ander kerkgenootschap overgaan, mits hij den ouderdom van achttien jaren bereikt hebbe en vooraf de vermaningen en teregtwijzingen van den evangelisch-lutherschen kerkeraad hebbe aangehoord; en zijne verandering van godsdienst zal ter kennis des publieks moeten worden gebragt, ook zelfs wanneer hij ze wenscht geheim te houden.

De dissidenten zullen van openbare ambtsbetrekkingen volstrekt uitgesloten blijven; en indien een ambtenaar de staatskerk verlaat, zal hij afgezet moeten worden, ten ware zijn ambt met de godsdienst in geenerlei verband staat en de Koning hem in de dienst des staats wenscht te houden.

De dissidenten zullen met opsluiting of geldboete worden gestraft, wanneer zij aanhangers voor hun kerkgenootschap trachten te winnen, al is het ook dat zij daartoe geene onregtmatige middelen aanwenden; en indien iemand, welke het Zweedsche burgerregt niet bezit, dat verbod schendt, zal hij uit het land gezet worden.

In het algemeen is in de voorgedragen wet bepaald dat geen dissident zich op zijne godsdienst beroepen mag om zich aan de algemeene verpligtingen der Zweedsche burgers te onttrekken of op bijzondere regten aanspraak te maken.

Men zal zich herinneren dat in het jaar 1857 eene voordragt van dezelfde strekking bij den Zweedschen rijksdag op den tegenstand van den adel en de geestelijkheid heeft schipbreuk geleden; en hoewel de tegenwoordige voordragt niet zoo ver gaat als voorstanders van de liberale begrippen wenschen, is zij welligt nog te vrijgevig om de goedkeuring van den rijksdag te kunnen verwerven.

NOORD-AMERIKA.

De lieden, welke te Harper's Ferry, in Virginia, onlangs eenen roekeloozen aanslag hebben beproefd met het doel om de slavenbevolking in de omstreek en verder alom in de Vereenigde Staten tegen hare meesters in opstand te brengen, zijn te Charleston te regt gesteld. Het regtsgeding is spoediger en rustiger afgeloopen dan men gedacht had; de New-Yorksche dagbladen van den 2den dezer melden dat Brown, de ontwerper en leider der zamenzwering, door de jury schuldig verklaard en ter dood veroordeeld is.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 15den November* 1859.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over het wets-ontwerp houdende goedkeuring van sommige bepalingen der concessien voor den aanleg en de exploitatie der Noorder- en Zuiderspoorwegen.

De Minister van Oorlog was heden de eerste die het woord voerde. Hij trad in eene beschouwing van den staat van het zuid-oostelijk gedeelte des lands, en toonde aan dat aldaar uit een militair oogpunt de toestand van het terrein van dien aard was, dat, zoo die stelling bleef in den stand waarin zij nu verkeert, men zich dan zou moeten bepalen bij het behoud van het strikt geconcentreerde stelsel. In de quaestie der spoorwegen meende hij dat het standpunt van den Minister van Oorlog voor de beoordeeling nopens de rigting der lijnen, dit moest zijn, dat hij in de eerste plaats naging, of de voorgestelde wegen geen nadeel aan de verdediging des lands toebragten, en daarmede de belangen van handel en nijverheid in verband konden gebragt worden; doch zoo moeijelijkheden van bijzonderen en voornamelijk van waterbouwkundigen aard beletten mogten die rigting te volgen welke het meest met het behoud van het aangenomen defensie-stelsel overeenkwam, alsdan te zorgen dat deze in diervoege werd genomen dat daaraan het minst mogelijk nadeel werd toegebragt. Van dit standpunt de zaak die het hier geldt beschouwende, geloofde hij, dat de verbinding van Utrecht naar 's Hertogenbosch door middel van een spoorweg nuttig zou zijn, maar uit een militair oogpunt achtte hij zoodanige verbinding over Kuilenburg niet voldoende. Dit bewees hij door aan te toonen welke rol de stad 's Hertogenbosch, als het groote bolwerk op het zuidelijk frontier, bij den aanval eens vijands van die zijde moest vervullen in vereeniging met andere steden van de provincie Noordbrabant, en hij verklaarde van oordeel te zijn dat door den bedoelden weg niet genoegzaam de gelegenheid zou bestaan om middelen te vinden tot magtverspreiding van den vijand en om tijd te winnen, terwijl dezelfde weg ook niet voldoende zou bijdragen om de verdediging in het hart des lands te vereenigen. Leed deed het hem hierin te moeten verschillen van het gevoelen van den zoo bekwamen anonymen schrijver bekend onder den naam van » Oud soldaat", tredende hij daarbij in eene beschouwing van diens voorstellen, waarvan hij de onaannemelijkheid aantoonde. De voorgedragen rigtingen aan de oostelijke en westelijke deelen des lands met rivierovergangen, zouden zijns inziens, geen nadeel aan de Utrechtsche linie doen, en dit gevoelen zette hij uiteen door de voordeelen op te sommen welke wij, bij de verdediging bijv. van het oostelijk deel des rijks, van de spoorwegen zouden kunnen trekken. Hetzelfde was het geval met de brug over den Moerdijk, omtrent welker daarstelling men zich geen al te nadeelige gevolgen moest voorstellen, daar naar zijn

gevoelen, juist die overgang krachtig zou kunnen medewerken om een invallenden vijand spoedig het terrein te doen ontruimen, terwijl deze, tenzij het plan hebbende om het land van het westen te overrompelen in verband met krachtige magtsontwikkeling van de zeezijde, niet moest geacht worden van dien kant te zullen doordringen. Dit geloofde hij te meer in aanmerking nemende het gebeurde bij het beleg van Venetie in 1849, dat door eene soortgelijke lange brug over de lagunen aan het vaste land verbonden was. De gevolgen van den bouw van de hier bedoelde brug kon hij wel niet voor zijne rekening nemen; maar zooveel wilde hij wel te kennen geven, dat mogt onverhoopt het vaderland van die zijde bedreigd worden, hij gaarne aangewezen wilde zijn om dat punt te verdedigen. De gevaren alzoo, die men zich van dergelijke overbrugging voorstelde, achtte hij overdreven, terwijl daarbij nog werd voorbijgezien het voordeel, dat beide overgangen in tijden van stremming der rivieren bij ijsgang, door het aanwezen van vaste bruggen aanboden. Wat nu de kosten betrof voor den aanleg van verdedigingswerken vereischt, zoo moest hij opmerken dat de daarvoor voorgestelde uitgaven ook zonder den aanleg van spoorwegen zouden noodig wezen. De toestand der werken aan het zuid-oostelijk frontier eischte dringend verbetering, te meer daar, deze bewerkstelligd zijnde, het geconcentreerde stelsel van defensie, dat hij verderfelijk achtte — hetgeen hij later in de gelegenheid zou wezen breeder uiteen te zetten — zou kunnen opgegeven worden. Men moest, naar hij oordeelde, tot het volgen van een ander stelsel overgaan, de buitenlijnen in de eerste plaats verdedigd worden; waartoe de krachtige natuurlijke rivierdefensie alle gelegenheid aanbood, ten einde alzoo van alles een gesloten geheel te maken. Die taak had hij zich voorgesteld, bij zijne optreding als lid van het Ministerie, te volbrengen, en mogt hij het voorregt hebben eenigen tijd als Minister werkzaam te zijn, dan hoopte hij het voorgestelde doel, zoo hem daartoe de noodige middelen werden verleend, te bereiken.

De heer van Hall is daarop getreden in eene wederlegging der bedenkingen tegen den inhoud zijner eerste rede geopperd. Hij verklaarde dat hetgeen daartegen was aangevoerd hem niet tot andere gedachten had gebragt, weshalve hij bij zijne eerst uitgesproken meening mogt blijven volharden. Dit was het geval met betrekking tot de vraag of dit wetsontwerp niet aan den Raad van State had moeten worden toegezonden; evenzeer als het punt der rentegarantie van $4^1/_2$ per cent die hij berekend had slechts 3 à $3^1/_4$ per cent te zullen zijn, in aanmerking genomen de omstandigheid dat de raming van onkosten voor den aanleg van spoorwegen met 25 à 30 per cent zou kunnen worden overtroffen, al mogten die berekeningen door kundige mannen van den Waterstaat zijn opgemaakt. Dat zouden de kapitalisten inzien, en die bijzonderheid medewerken om het benoodigde geld niet te doen vinden; meenende hij dat de ondervinding van elders geleerd had, dat tegen zulke lage renten de vereischte bijdragen niet zouden te vereenigen zijn.

Dit zoo zijnde, zou de wet, ook na de aanneming, onuitvoerbaar blijven, en in dien toestand de Regering geen middel in de concessien bezitten om zich van eenmaal opgelegde verpligtingen los te maken. Wat de finantiele zijde der zaak betrof, hieromtrent trad hij in eenige beschouwingen aangaande de gronden door den Minister van Finantien en den heer Duymaer van Twist bijgebragt, en verklaarde zich daardoor niet gerust gesteld. Steeds bleef hij volhouden dat, hoe groot de behoefte aan spoorwegen ook mogt wezen, deze echter niet van dien aard was om daarvoor de finantien van den Staat in gevaar te brengen. Bij de behandeling van dit onderwerp mogt men zijns inziens niet voorbijzien welke groote offers ook voor andere aangelegenheden zouden vereischt worden. Mogten nu de noodige middelen daartoe eenmaal ontbreken, dan zouden maatregelen genomen worden moeten om in het ontbrekende te voorzien. Dienaangaande waren de gevoelens, blijkens den loop der beraadslagingen, geheel verschillende. Mogt men de Oost-Indische batige sloten willen bezigen, de wisselvalligheid dier baten zou er toe kunnen leiden dat dit middel eenmaal zou kunnen falen. Wenschte men daarentegen over te gaan om, zoo dit gevorderd werd, tot het opleggen van nieuwe belastingen te besluiten, dan zou men de Nederlandsche natie, op eene na de meeste van andere volken in Europa belast, nog zwaarder drukken dan nu het geval reeds was. De ondervinding nu had voldoende geleerd in welke moeijelijkheden men zich wikkelen zou, indien men tot zulke uitersten oversloeg. Om al die redenen was hij in het minst niet gerust gesteld door hetgeen hij opzigtens de finantiele quaestie gehoord had.

Ten aanzien van de rigtingen der lijnen trad hij in het tweede deel zijner rede in vele bijzonderheden vooral naar aanleiding van het gemis van lijnen in Noordholland met zijne handel- en fabrieksteden, in vergelijking met andere provincien. Voornamelijk had hij hiermede op het oog aan te toonen dat in het voorgelegde voorstel de stad Amsterdam bijzonder benadeeld werd tegenover Rotterdam, Dordrecht en andere steden, een nadeel dat niet zoo zeker was verholpen te zullen worden door de bepalingen voorkomende in de wets-ontwerpen tot kanalisatie van Holland op zijn smalst, en omtrent de spoorversmalling van den Hollandschen spoorweg, aangezien het hoogst onzeker was of die ontwerpen zouden worden aangenomen. Vooral werd Amsterdam benadeeld door het gebrek aan eene verbinding langs den kortsten weg met Duitschland, terwijl daarbij de voorgestelde lijnen zeer aan den spoed voor het binnenlandsch verkeer hinderen zouden. Ook sommige streken werden aanmerkelijk boven andere bevoordeeld, in verband met de voorgenomen rivierovergangen aan de uiteinden des Rijks, waarvan die te Nijmegen op aanvraag van Pruissen gelegd zou worden; iets waarover hij zich grootelijks verwonderen moest. Hij wees op de gevaren der overbrugging op dat punt bij ijsgang en doorbraak, en beweerde dat die nadeelen veel grooter waren dan bij een overgang te Kuilenburg. Hoe veel waarde hij ook hechtte aan de adviesen van ambtenaren van den Waterstaat, zoo kon hij zich echter in dit opzigt met hunne zienswijze niet vereenigen, vooral omdat eene andere zienswijze van andere autoriteiten bekend was, en daarenboven de eersten in een vroeger plan juist de daarstelling van een weg van Utrecht naar 's Hertogenbosch hadden opgenomen. Wat de Zeeuwsche lijn betrof, hij geloofde niet dat Vlissingen zoo zeer bevoordeeld zou worden als men wel dacht, wanneer men in aanmerking nam dat Antwerpen door middel van een spoorweg even verre van Breda als Rotterdam gelegen was.

De heer van Hoëvell voerde daarna het woord. Hij beschouwde het wets-ontwerp uit een tot nu toe niet opgegeven oogpunt. Veel was er gesproken over het belang der spoorwegen ter bevordering en ontwikkeling van den handel, die steeds op den voorgrond was geplaatst, maar daarbij was nog niets gewaagd over de industrie. Dit had hem bevreemd, te meer daar de nijverheid nimmer vergeten werd wanneer er sprake was haar te ontnemen de bescherming welke zij had genoten, of nog voor een gedeelte genoot. Van dat standpunt de zaak der spoorwegen nagaande, oordeelde hij de daarstelling daarvan voor de ontwikkeling der nijverheid in vele streken onontbeerlijk. Maar op de wijze als de Regering dit voorstelde te doen zou dit bezwaarlijk kunnen geschieden. Door het voorgeslagen plan, om met subsidie en rentegarantie ijzerbanen tot stand te brengen geloofde hij dat de Staat in concurrentie trad met de particuliere industrie, waardoor een schok ten nadeele van deze zou moeten ontstaan, vooral daar het gevolg daarvan moest zijn eene opdrijving van den prijs der materialen en dagloonen. Daarbij zouden deze wegen niet te erlangen zijn, dan, naar men vernomen had, welligt door het leggen in de toekomst van nieuwe lasten op de natie; met de afschaffing van belastingen zou het alzoo gedaan zijn, en daarmede de industrie gedrukt blijven op eene wijze die hij niet goedkeuren kon. De rigting der lijnen was zoodanig gekozen dat daarmede voor een deel slechts de industriele streken gebaat werden. Noordholland toch was vergeten, Twenthe met eene enkele regte lijn begiftigd, Noordbrabant daarentegen met onderscheidene doorweven. Dit keurde hij af; hij meende dat men eene andere rigting voor Overijssel had moeten nemen, in verband met den kortsten weg, van Harlingen naar Rheine. Het belang van den uitvoer en den invoer op deze laatste plaats toonde hij aan door opgaven van verschillende soort. Twenthe, eene zoo bijzonder bloeijende streek door katoenfabrieken, meende hij meer geholpen te zijn door de daarstelling van een plan als dat van de heeren Dull c. s., waaromtrent uitvoerige teekeningen bestonden; en dit meer dan door de nu voorgestelde buiging naar Delden. Ten einde de behandeling dezer zaak van eenig nut te doen zijn, en wenschende iets te dezen opzigte tot stand gebragt te zien, zou hij, gelijk hij verklaarde, gaarne medewerken om de wet door middel van wijziging te verbeteren, hopende hij dat de Regering en de leden der Kamer daartoe zouden medewerken.

De heer Elout van Soeterwoude gaf de redenen op die hem noopten nu eerst het woord te voeren nadat hij de inlichtingen der Ministers had gehoord op de bedenkingen van verschillende zijden bijgebragt. Dit had hij gedaan ten einde te vernemen in hoe ver die bezwaren op voldoende wijze waren wederlegd. Dit had hij te meer gedaan omdat hij de zaak der spoorwegen onbevooroordeeld wenschte te onderzoeken en behoorde tot die leden welke eerlijk de bevordering van het algemeen belang voorstonden. Het Ministerie verlangde hij in deze zaak niet te zeer te bemoeijelijken en dit te minder omdat dit het kwaad bij zijne optreding gevonden had. Maar hoe toegevend hij wilde wezen, dit echter mogt hij niet voorbijzien dat de Regering het kwaad niet bestreden noch getoond had het noodige beleid zoowel in deze zaak als in andere wetsontwerpen de daarstelling van openbare werken betreffende in het oog te houden. Vooral in deze aangelegenheid bestond zijns inziens bij het Ministerie gebrek aan gemeen overleg en gemis aan een juist inzigt van de begeerte der meerderheid van de leden der Kamer. Hij erkende volkomen dat er behoefte aan spoorwegen was, de noodzakelijkheid der bevrediging daarvan had hij hooren betoogen ten behoeve van handel, nijverheid als anderzins te zijn, maar hij was nog niet overtuigd geworden van het dringend noodige van om die redenen zoo vele kostbare werken aan te leggen, en daarvoor zoo vele aanzienlijke offers te brengen. Dat de voorstellen der Regering toch in vele opzigten te wenschen overlieten was na te gaan uit den loop der beraadslagingen, waaruit gebleken was dat van de Noordelijke provincien er slechts eene tevreden was, en van de Zuidelijke Noordbrabant slechts voor een deel werd bevoordeeld. Met velen was hij niet gerust gesteld ten aanzien van de inlichtingen door de Regering gegeven met betrekking tot de finantiele zijde van het ontwerp. Hij zag niet in dat de afschaffing van het consignatie-stelsel, waarop door sommigen gewezen was, voor het oogenblik den transito-handel van voordeel kon wezen, daar het bestaan van dat stelsel nog gedurende verscheidene jaren verzekerd was. De moeijelijkheid der wisselvalligheid van de Oost-Indische bijdragen was hem niet opgelost en het minst had hij zich kunnen vereenigen met het denkbeeld van den Minister van Finantien, om bij voorkomende behoeften zich te helpen met amortisatie, besparingen op uitgaven, en oplegging van nieuwe lasten. In dezen stand van zaken, en de toekomst der geldmiddelen op gevaarlijke wijze verbonden achtende zou hij zich met een eenvoudiger plan tevreden hebben kunnen stellen, in welk plan, gelijk hij ontwikkelde, een weg van Utrecht over Vianen naar Gorkum niet zou mogen ontbreken. Hij hoopte ondertusschen dat er gelegenheid zou bestaan door middel van de aangekondigde motie, om de Regering op de hoogte te brengen welke de verlangens der Kamer in dit opzigt waren.

De heer Hengst voerde de laatste het woord. Hij toonde aan dat de overtogt van de Maas bij Venlo goed gekozen moest geacht worden, daar daarmede het algemeen belang en in het bijzonder dat van Limburg bevorderd werd. Insgelijks vereenigde hij zich met de voorgestelde lijn van Nijmegen op Venlo, zullende aldus, zijns inziens, vele der nadeelen van de verpligtingen omtrent het onvrije territoir weggenomen worden, terwijl eene behoorlijke verbinding van de Noorder- en Zuiderwegen daardoor verzekerd zal wezen. Limburg, meende hij, zou ook zeer gebaat zijn door een spoorweg langs den linker oever der Maas; maar ofschoon hij daaromtrent niets zekers wist, zou dit hem niet beletten voor de wet te stemmen. Hij zou dit doen, alhoewel hij met leedwezen bemerkt had, dat de Noordelijke provincien niet in allen opzigte waren bevoordeeld, en het punt der aansluitingen met het buitenland voor de Zuiderlijn beter had kunnen geregeld zijn. Het algemeen belang achtte hij echter daarmede niet gekrenkt, en aangezien ook de bepalingen der concessien voor de concessionarissen niet al te voordeelig waren, en daarmede voor 's lands penningen niet op kwistige wijze was beschikt, bestonden er voor hem geene redenen zich tegen het regeringsvoorstel te verklaren.

Op morgen zullen de beraadslagingen voortgezet worden.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Bergen zijn gedurende het eerste halfjaar van 1859 te Osterrüsoer *aangekomen:*

43 Nederlandsche schepen in ballast uit Nederland, waarvan: uit Harlingen 5, uit Delfzyl 26, uit Edam 3, uit Zwolle 5, uit Kampen 2, uit Termunterzyl 1, uit het Nieuwe Diep 1;

7 vreemde schepen uit Nederland in ballast, als: uit Purmerend 2, uit Alkmaar 2, uit Harlingen, Zwolle, Amsterdam, respectivelijk 1.

Van daar zijn *vertrokken:*

46 Nederlandsche schepen met hout naar Nederland, als: naar Har-

lingen 4, naar Holland 12, naar Delfzyl 17, naar Edam 3, naar Groningen 4, naar Zwolle 5, naar het Nieuwe Diep 1;
19 vreemde schepen met hout naar Nederland.

Te Drontheim zijn *aangekomen:*

2 Nederlandsche schepen uit Amsterdam, en van daar is *vertrokken*
1 Nederlandsch schip naar Amsterdam.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
14	Boven-Rhijn	*Keulen*,	+ 38.64	+ 2.79	8 ure	〃	0.04
14	Waal	*Nijmegen*.	+ 8.82	+ 2.60	8 〃	〃	〃
14	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 8.77	+ 1.86	8 〃	〃	0.01
14	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 9.32	+ 1.95	8 〃	〃	〃
13		*Maastricht*, (brug)	+ 42.89	+ 0.69	8 〃	〃	0.07
13	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.35	〃	8 〃	〃	0.16
14		*Grave*,	+ 6.31	+ 1.46	8 〃	〃	0.18
14	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.92	〃	5 u. 45 m.	0.16	〃
		L. W.	— 0.72	〃	2 u. 0 m.	0.11	〃

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

*** Op aanstaanden Donderdag, den 17den November 1859, zal de gewone Audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De gewone Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanstaande, den 18den dezer, geen plaats hebben.
's Gravenhage, den 14den November 1859.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmaking van het Departement van Marine te *St. Petersburg*, afdeeling *Hydrographie*.

1°. Houten toren op het eiland *Stenscheer*, *in de Finsche Golf* (*Rusland*).

Ten gevolge van het berigt, betreffende het voornemen tot plaatsing van *een houten toren zonder licht* op het *eiland Stenscheer* (voorkomende in de *Staats-courant* van den 22sten Junij dezes jaars), brengt de Russische Regering ter kennis van Zeevarenden, dat alsnu zoodanige toren voltooid is en zich op de hoogte in het midden van gezegd Eiland bevindt.

Hij heeft de gedaante eener *vierhoekige piramide*, met zwart geschilderd *dakwerk;* het bovenste gedeelte der piramide, tot de helft met planken voorzien, is *rood* geschilderd, het ondergedeelte, bestaande uit verticale gebogene schoren met dwarslatten, is *doorzigtig* gebouwd (*als traliewerk*).

De toren is, van zijn grondvlak af, 88 Engelsche voeten hoog en 97 voeten boven den waterspiegel verheven.

Hij staat
op 59° 49′ 10″ *N. breedte*, en
„ 26° 23′ 0″ *lengte Oost van Greenwich*, en
is op een afstand van ruim 11 Italiaansche mijlen zigtbaar.

2°. *Houten lichttoren op Kaap Sourop bij Reval.*

Ten einde voor schepen, die uit het *Westen* komen, *ten Zuiden* van het *eiland Nargen*, den ingang der reede van *Reval* bij nacht gemakkelijker te maken, is, blijkens bekendmaking der Russische regering, in den loop dezes jaars, behalve de bestaande *steenen* toren op de *Noordelijke* klip van *Kaap Sourop*, een *nieuwe houten lichttoren* opgerigt op het eilande der *Oostkust* van gemelde Kaap.

Ter onderscheiding dier beide torens zal de *eerste* voortaan den naam dragen van *hoogsten lichttoren van Sourop*; en de *tweede* dien van *laagsten lichttoren van Sourop.*

De laatste, namelijk de *laagste* lichttoren, staat op 59° 28′ 24″ *N. breedte* en op 24° 26′ 13″ *lengte Oost van Greenwich.*

De twee torens *in één* geeft aan *het midden* van den ingang der reede van *Reval* aan de *Westzijde*, tusschen het *Zuidelijke Rif* van het *eiland Nargen* en het *Noordelijk einde der bank van Middelgrond.*

De verlichting van den nieuwen lichttoren zal den 15den (27) September 1859 aanvangen, en even als die der andere torens voortduren tot de scheepvaart ophoudt.

De lichttoestel is *catoptriek.*

Het licht is *stilstaand wit* 48 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven. Het verlicht den horizon van N. 62° 50′ W tot N. 59° 58′ W., over een boog van 8 Italiaansche mijlen, en is zigtbaar op een afstand van 12½ mijl, de hoogte van het oog des waarnemers stellende op 15 voet

In peiling N. 66° 15′ W zijn de *twee lichttorens in één.*

De nieuwe toren is *geel* geschilderd, met *rood* dak. (De peilingen zijn genomen op het regtwijzend kompas.)

3°. Twee bakens aan den oever der baai *Kunda.*

Finsche Golf,

Tot veiligheid der scheepvaart zijn, blijkens bekendmaking der Russische regering, in den loop dezes jaars, aan den oever der *baai Kunda*, aan de Zuidelijke kust der *Finsche Golf*, op den meridiaan de eilanden *Noord-* en *Zuid-Hoft*, *verkenningsmerken* geplaatst.

Het Noordelijke dier bakens bestaat uit een 8 vademen hoogen stang, met eene op de spits *verticaal bevestigde ton*; dit merk staat Z. 89° 30′ W. van den molen *Malla* op 511 vademen afstand.

Het *Zuidelijke baken* bestaat uit een 4½ vadem hoogen stang, met eene op de punt *horizontaal bevestigde ton*, op 80 vademen afstand van het *Noordelijke* merk Z. 15° O. De peilinglijn dezer merken in elkander gaat *westewaarts* van *Noord-Hoft* in de rigting van N. 15° W. en Z. 15° O.

Beide bakens zijn *rood* geschilderd.

De peilingen zijn genomen op het *regtwijzend* kompas.

De doorgang van het woud van de kaap *Blücher* naar het *Noorden*, kan wegens zijne lage ligging op geen grooten afstand gezien worden, en dient alleen tot aanduiding der ankerplaats voor kleine vaartuigen.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, in *Zweden* en *Noorwegen* uitgevaardigd nopens de *lichttorens* enz. in beide Rijken, als:

1°. Twee nieuwe lichttorens nabij de Noordelijkste punt van *Gottska Sandön* (Zweden).

Ter vermijding der gevaarlijke gronden *Kopparstenarne* (*de Kopersteenen*) op de *Noordelijkste punt* van *Gottska Sandön*, op 58° 23′ 15″ *N. breedte* en op 19° 12′ 45″ *lengte Oost van Greenwich*, zijn twee lichttorens van gelijk aanzien en gelijke hoogte opgerigt, van ijzer en van hout gebouwd, beide voorzien van een *catadioptriek lichttoestel* van de 3de grootte met *stilstaand licht.*

De lichttorens staan 400 Zweedsche ellen van elkander, en hun licht, hetwelk 140 voeten boven den waterspiegel verheven is, verlicht den horizon van Z. 16° W. door het *Noorden* tot Z. 72° O. (miswijzend), waar het, met gewone luchtsgesteldheid op 16 minuten afstands zigtbaar wordt.

De rigting, in welke de lichten boven elkander zigtbaar zijn, is Z. 5° O. en N. 5° W. en leidt *één minuut ten Westen* langs het *Zuid-Westelijkste* uiteinde van *Kopparstenarne.*

Beide lichttorens zijn *rood* en het bovenste *wit* geschilderd en maken daardoor goede *dagmerken* uit.

Bovengemelde lichten zijn den 10den October jl. voor het eerst ontstoken, en zullen daarna steeds helder branden op de tijden, als ten aanzien der overige rijkslichten is bepaald.

2°. Nieuwe *lichttoren op* Bjuröklubb (Zweden.)

Op *Bjuröklubb*, gelegen op 64° 29′ 15″ N. breedte en op 21° 35′ 45″ *lengte Oost van Greenwich*, is, in den loop van dezen zomer, een *steenen lichttoren* opgerigt van twaalfzijdigen vorm, 14 voeten hoog en waarop een lenticulair toestel is gesteld van de *2de grootte* met *stilstand licht.*

De grond waarop de lichttoren is opgebouwd is 157 voeten boven het water, waardoor de geheele hoogte van het brandpunt des lichts 171 voeten boven het zeevlak is.

Het licht is bij eene gewone luchtsgesteldheid op 18 minuten afstands zigtbaar. Het verlicht den horizon van het N.-W., door het *Noorden*, *Oosten* en *Zuiden*, tot Z.-W. ten W. (miswijzend). Het overige aan de landzijde van N.-W tot Z.-W. ten W. is *donker.*

De woning en bijgebouwen, welke *rood* gekleurd en in zuidelijke rigting van den lichttoren vóór de hoogte gelegen zijn, schijnen onbeduidend van den zeekant, en zijn alleen zigtbaar in het *Oosten en Zuiden.*

Dit licht is den 17den September dezes jaars ontstoken en zal vervolgens branden op de tijden als ten aanzien der overige rijkslichten is bepaald.

Het vroeger op *Bjuröklubb* bestaan hebbende zeemerk, namelijk een *spierbaken* met *eene ton op den top*, alsnu overbodig zijnde, is weggenomen.

3°. *Licht van Hoievarde.* (Noorwegen.)

Het *licht* van *Hoievarde* blijkens vroegere bekendmaking in de maand *Mei* dezes jaars gebluscht, is den 1*sten September* daaraanvolgende weder ontstoken.

4°. *Licht op Villa.* (Noorwegen.)

Het licht op *Villa*, hetwelk blijkens bekendmaking, voorkomende in de *Staats-courant* van den 9den September jl., verandering zoude ondergaan, is alsnu veranderd in een *lenticulair stilstaand licht* der *tweede grootte*, met eene heldere *schittering* (blink) elke 4 minuten en wordt sedert den 15den September dezes jaars ontstoken.

Het licht is geplaatst op de *ouden rood* geschilderde toren, en 128 voeten boven *hoog water* verheven.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 25sten November des jaars 1859, des middags ten 12 ure, zal, door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch worden Aanbesteed:

het gereedmaken en daarna Begrinden van den Weg van Oosterhout over 's Gravemoer naar Waspik, eene lengte uitmakende van 11,532 ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 20 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het bestuur der provincie Noordbrabant te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden en vierden dag vóór den dag der Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat L. Rijsenborgh te 's Hertogenbosch, bij den Ingenieur L. Mazel te Breda, en bij den Opzigter A. Pieterse te Oosterhout.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Gooeh.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 25sten November des jaars 1859, des middags ten 12 ure, zal door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het Maken der Aardebaan, als ook het over 4550 el lengte Begrinden en over 600 el lengte Bestraten daarvan, tusschen het dorp Son en den Provincialen weg op het Gehucht Nijnsel onder St. Oedenrode, ter gezamenlijke lengte van 5150 el.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 30 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, waar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing worden gelegd.

Zullende des Maandags en Dingsdags vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, beginnende telkens des voormiddags ten 10 ure te Son; terwijl inmiddels nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij de Opzigters W. de Werd te Stratum en A. van der Korput te St. Oedenroede.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Cooth.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 25sten November des jaars 1859, des middags ten 12 ure, zal door de Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofd-Ingénieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden aanbesteed:

het Begrinden over 7700 el lengte en Bestraten met Klinkermoppen over 1100 el lengte, van den Provincialen Weg tusschen Tilburg en Hilvarenbeek.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 26 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Bestuur der provincie Noordbrabant te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende des Maandags en Dingsdags vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, beginnende telkens des voormiddags ten 10 ure te Tilburg; terwijl inmiddels nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij den Opzigter A. J. Rutten, te Waalwijk.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. Bosch van Drakestein.
De Griffier,
van Cooth.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Tweede* trekking der *Tweede* Klasse van de 240ste *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 15den November 1859, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

Nº. 18019 een prijs van 2000 gulden.
» 4977 » » » 1500 »
» 6054 » » » 1000 »
» 4285 » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Houtverkooping.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te Apeldoorn is voornemens, om op Woensdag den 30sten November eerstkomende, des morgens ten 11 ure, op het Raadhuis aldaar, in het openbaar te Verkoopen:

71 perceelen Zware Eiken-, Beuken- en Dennenboomen en dito Dunsel, benevens

18 perceelen Akkermaalshout; alles staande en gelegen in de Hoogsoerensche bosschen onder Apeldoorn.

Inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van voornoemden ontvanger ten Raadhuize te Apeldoorn, terwijl de aanwijzing der perceelen zal geschieden door de Boschwachters te Hoogsoeren.

A. Verkouteren.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

* Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de Boedels en Nalatenschappen van *Jannetje van Groeningen*, Weduwe van *Jan van Steenis*, de Timmermans-affaire uitgeoefend hebbende, of aan *Jan van Groeningen*, zich noemende *van Steenis*, Timmerman, en diens huisvrouw *Hendrica van Bemmel*, allen gewoond hebbende te Oudshoorn, en aldaar onlangs overleden, worden verzocht daarvan vóór of op den 1sten December 1859 opgave of betaling te doen ten Kantore van den Notaris *K. N. Hengeveld*, te Hazerswoude.

* De Erfgenamen in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den Heer *Pieter Marinus van Cleef* Janszoon, in leven Boekdrukker en Boekhandelaar, gewoond hebbende en overleden te Hilversum, zullen op den 2den December 1859, des voormiddags 11 ure, ten Kantore van den Notaris *A. Perk* te Hilversum, afleggen Rekening en Verantwoording van hun gehouden beheer aan de bekende en onbekende Schuldeischers, en daarna overgaan tot betaling der Schuldeischers der Nalatenschap voor zoo ver die toereikende zal zijn.

De Rekening en de Bijlagen zullen, van den 28sten November e. k. af tot den dag der Rekening, van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 ure, ter visie liggen ten Kantore van genoemden Notaris.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan Art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Dingsdag 15 November 1859.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	63 3/8	63 7/16	—
Dito dito	3	75 9/16	75 5/8	—
Dito dito	4	97 1/8	97 1/4	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	125 5/8	126	—
Belgie. Bij *Roth. schild.*	2 1/2	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en Cº.* 1798 en 1816	5	103 1/2	—	—
Dito 1828–1829.	5	101 7/8	—	—
Dito 1840.	4	80 1/2	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854.	5	89 5/8	—	—
Dito 1855.	5	99 5/8	—	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3 pCt. thans.	1 3/4	32 1/8	32 3/16	—
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	41 3/4	41 7/8	—
Portug. Te Lond.	3	43 3/8	—	—
Oostenr. Metall. 1816–1852	5	53 9/16	53 13/16	53 11/16
Dito Zilv. Nation.	5	57 7/16	57 5/8	57 1/2
Dito Zilver 1849–1854	5	73 1/4	73 3/8	—
Dito 1847–1852.	2 1/2	28 11/16	—	—
Mexico. Londen.	3	—	—	—
Grenada id.	2 3/4	—	—	—
Venezuela id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	96 1/8
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek	5	pCt.	56 3/4
Nat. Metalliek	5	»	60 3/4
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Credit Prest.			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	69.90
Fr. Créd. Mob.			980
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek	5	pCt.	—
Idem Nationaal			—
Wissel Londen.			—

Van Weenen is geene notering ontvangen.

Litt. I. TARIEF *voor de verzending van telegrammen van het Rijks-telegraafkantoor te Neuzen naar de onderstaande kantoren der Duitsch-Oostenrijksche Telegraafvereeniging.*

NAAR	Kringen à 0.70 el.	NAAR	Kringen à 0.70 el.
Adelsberg . . . I.	6	*Calw* . . . N. E. I.	4
Adelsheim . . .	4	Cannstatt . . . N. E. I.	4
Agram . . . I.	7	*Carlsbad* . . . N. E. I.	5
Aken . . . N. E. I.	2	Carlstadt . . . I.	7
Altenburg . . . N. E. I.	5	**Casarsa** . . . I.	6
Anclam . . . N. E. I.	5	Castelnuovo . . . I.	8
Angermünde . . .	5	**Castellastua** . . . I.	8
Annaberg . . . N. E. I.	5	Cattaro . . . I.	8
Ansbach . . . N. E. I.	5	*Celle* . . . E.	4
Arad . . . I.	8	Chemnitz . . . N. E. I.	5
Arnsberg . . .	3	*Chioggia* . . . I.	6
Asch . . . N. E. I.	5	*Cilly* . . . I.	6
Aschaffenburg . . . N. E. I.	4	*Clausthal* . . . E.	4
Auerbach . . . N. E. I.	5	**Coblenz** (Ehrenbreit-	
Augsburg . . . N. E. I.	5	stein) . . . N. E. I.	3
Aurich . . . N. E.	4	Coburg . . . N. E. I.	4
Aussig . . . N. E. I.	5	*Colberg* . . . N. E. I.	6
		Conegliano . . . I.	6
Baden-Baden . . . N. E. I.	4	Constanz . . . N. E. I.	5
Baden (bij Weenen) Td. . I.	6	Cöslin . . .	6
Badenweiler, Td. . . N. E. I.	4	*Cottbus* . . . E.	5
Bamberg . . . N. E. I.	5	Crefeld . . . N. E. I.	3
Barmen . . . N. E. I.	3	Cuxhaven . . . E.	4
Basiasch . . . I.	8	Czernowitz . . . I.	8
Bassano . . . I.	6		
Bayreuth . . . N. E. I.	5	**Danzig** . . . N. E. I.	7
Belluno . . . I.	6	Darmstadt . . . N. E. I.	4
Berchtesgaden, Td. . . N. E. I.	6	**Debreczin** . . . I.	8
Berlijn . . . N. E. I.	5	Dessau . . .	5
Bielefeld . . .	3	Doberan . . . E.	5
Bielitz . . . I.	7	*Donauëschingen* . . . N. E. I.	4
Bingen . . . N. E. I.	3	Donauwörth . . . N. E. I.	5
Bistritz . . . I.	8	Dortmund . . .	3
Böblingen . . . N. E. I.	4	**Dresden** . . . N. E. I.	5
Bodenbach . . . N. E. I.	5	Duisburg . . . N. E. I.	3
Bonn . . . N. E. I.	3	*Düren* . . . N. E.	3
Botzen . . . I.	6	Dusseldorp . . . N. E. I.	3
Brandenburg . . .	5		
Bregenz . . . N. E. I.	5	*Eberbach* . . .	4
Bremen . . . N. E.	4	*Eibenstock* . . . N. E. I.	5
Bremerhaven . . . E.	4	Eisenach . . .	4
Breslau . . . N. E. I.	6	*Eisleben* . . .	5
Brixen . . . I.	6	Elberfeld . . . N. E. I.	3
Brody . . . I.	8	*Elbing* . . .	7
Bromberg . . . N. E. I.	6	*Ellwangen* . . . N. E. I.	4
Brood . . . I.	7	Elster, Td. . . . N. E. I.	5
Broos . . . I.	8	**Emden** . . . N. E.	3
Bruchsal . . . N. E. I.	4	Ems, Td. . . . N. E. I.	3
Bruck a/M . . . I.	6	*Engen* . . .	5
Brünn . . . N. E. I.	6	*Eperies* . . . I.	7
Brunshausen . . . E.	4	Erfurt . . . N. E. I.	4
Brunswijk . . .	4	Esseg . . . I.	7
Brunnecken . . . I.	6	*Essen* . . .	3
Buccari . . . I.	7	Esslingen . . . N. E. I.	4
Budua . . . I.	8		
Budweis . . . I.	6	Feldkirch . . . I.	5
Buxtehude . . .	4	*Feltre* . . . I.	6

NAAR		Kringen à 0.70 gl.
Fiume	I.	7
Frankfort a/M.	N. E. I.	4
Frankfort a/O.		5
Franzensbad	N. E. I.	5
Freiberg	N. E. I.	5
Freiburg	N. E. I.	4
Friedrichshafen	N. E. I.	5
Friedrichshall	N. E. I.	4
Fünfkirchen	I.	7
Fürth	N. E. I.	5
Gastein, Td.	I.	6
Gera	N. E. I.	5
Germersheim	N. E. I.	4
Giessen		4
Gladbach	N. E.	2
Glatz		6
Glauchau	N. E. I.	5
Gleiwitz		7
Glogau		6
Gmünden		6
Görlitz		6
Görz	I.	6
Goslar	E.	4
Gospich	I.	7
Gotha	N. E. I.	4
Göttingen	E.	4
Grätz	N. E. I.	6
Greifenberg		6
Greifswalde	N. E. I.	5
Grimma	N. E. I.	5
Gross-Becskerek	I.	8
Grossenhain	N. E. I.	5
Gross-Kikinda	I.	8
Gross-Wardein	I.	8
Gumbinnen		7
Güstrow	E.	5
Hagen		3
Hagenow		5
Halberstadt		4
Halle		5
Hamburg	N. E. I.	4
Hameln	E.	4
Hamm	N. E. I.	3
Hannover (Linden)	N. E. I.	4
Harburg	E.	4
Hausach		4
Hechingen	N. E. I.	4
Heidelberg	N. E. I.	4
Heidenheim	N. E. I.	5
Heilbronn	N. E. I.	4
Heiligendamm	E.	5
Hermannstadt	I.	8
Hildesheim	E.	4
Hirschberg		6
Hof	N. E. I.	5
Hohenschwangau, Td.	N. E. I.	5
Ingolstadt	N. E. I.	5
Innsbrück	N. E. I.	5
Insterburg		7
Ischl, Td.	N. E. I.	6
Iserlohn		3
Jaslo	I.	7
Jena	N. E. I.	5
Josefstadt	I.	6
Judenburg	I.	6
Karlsburg	I.	8
Karlsruhe	N. E. I.	4
Kaschau	I.	7
Kassel	N. E. I.	4
Kecskemet	I.	7
Kehl	N. E. I.	4
Kempten	N. E. I.	5
Keulen (Deutz)	N. E. I.	3
Kirchheim, u/T.	N. E. I.	4
Kissingen, Td.	N. E. I.	4
Klagenfurth	I.	6
Klausenburg	I.	8
Knin	I.	7
Kolin	I.	6
Komorn	I.	7
Koningsbergen	N. E. I.	7
Kosel		7
Kostainicza	I.	7
Köthen		5
Krakau	N. E. I.	7
Krems	I.	6
Kronstadt	I.	8
Kufstein	I.	5

NAAR		Kringen à 0.70 gl.
Lahr	N. E. I.	4
Laibach	I.	6
Landau	N. E. I.	4
Lambach	I.	6
Landeck	I.	5
Landeshut		6
Landsberg a/W.		6
Landshut	N. E. I.	5
Langenschwalbach, Td.	N. E. I.	3
Leer	N. E.	3
Leipzig	N. E. I.	5
Leisnig	N. E. I.	5
Lemberg	N. E. I.	8
Leoben	I.	6
Liebenstein	N. E. I.	4
Liegnitz		6
Lindau	N. E. I.	5
Lingen	N. E.	3
Linz	N. E. I.	6
Lissa		6
Lörrach	N. E. I.	4
Lübeck	N. E. I.	5
Ludwigsburg	N. E. I.	4
Ludwigshafen	N. E. I.	4
Ludwigslust	E.	5
Lugos	I.	8
Lüneburg	E.	4
Luxemburg		3
Maagdenburg	N. E. I.	5
Mainz (Castel)	N. E. I.	4
Malchin	E.	5
Mannheim	N. E. I.	4
Mantua	I.	6
Marburg (Hessen)		4
Marburg (Oostenrijk)	I.	6
Marienbad	N. E. I.	5
Marienwerder		7
Meersburg		5
Mehadia	I.	8
Meiningen	N. E. I.	4
Meissen	N. E. I.	5
Memel	N. E. I.	7
Meran	I.	5
Merseburg		5
Mestre	I.	6
Metkovich	I.	8
Minden		4
Miskolcz	I.	7
Mohacz	I.	7
Mösskirch		5
Mosbach		4
München	N. E. I.	5
Münster		3
Mysdroy, Td.		6
Myslowitz		7
Naumburg		5
Neisse		6
Neckarbischoffsheim		4
Neckargemünd		4
Neubrandenburg	E.	5
Neugradisca	I.	7
Neuhäusel	I.	7
Neurenberg	N. E. I.	5
Neusatz	I.	8
Neuss		6
Neustadt a/R.		4
Neustadt a/S.		4
Neustrelitz	E.	5
Neuwied	N. E. I.	3
Nienburg	E.	4
Norden	N. E.	3
Norderney Td.	N. E.	4
Nordhausen		4
Obrovazzo	I.	7
Oderberg	N. E. I.	7
Oedenburg	I.	6
Oederan	N. E. I.	5
Oeynhausen (Rehme), Td.		4
Offenbach	N. E. I.	4
Offenburg	N. E. I.	4
Olmutz	I.	6
Oppeln		6
Orawitza	I.	8
Orsowa	I.	8
Oschersleben		4
Osnabrück	N. E.	3
Osterode	E.	4
Otterndorf		4

NAAR		Kringen à 0.70 gl.
Ottochacz	I.	4
Padua	I.	6
Palmanuova	I.	6
Papenburg	N. E.	3
Pardubitz	I.	6
Pasewalk	N. E. I.	5
Passau	N. E. I.	6
Peschiera	N. E. I.	6
Pesth (Ofen)	N. E. I.	7
Pforzheim	N. E. I.	4
Pieve di Cadore		6
Pillau	N. E. I.	7
Pillnitz, Td.	N. E. I.	5
Pilsen	I.	5
Pirano	I.	6
Pisino (Mitterburg)	I.	6
Plauen	N. E. I.	5
Pola	I.	7
Portogruaro	I.	6
Posen		6
Potsdam	N. E. I.	5
Praag	N. E. I.	6
Prad	I.	5
Prenzlau		5
Presburg	I.	7
Przemysl	I.	8
Putbus		5
Raab	I.	7
Radolfzell		5
Ragusa	N. E. I.	8
Rastadt	N. E. I.	4
Ratibor		7
Regensburg	N. E. I.	5
Reichenberg		6
Reichenhall, Td.	N. E. I.	6
Reinhardsbrunn, Td.	N. E. I.	4
Reutlingen	N. E. I.	4
Riesa	N. E. I.	5
Roda	N. E. I.	5
Ronneburg	N. E. I.	5
Rostock	E.	5
Roveredo	I.	6
Rovigno	I.	6
Rovigo	I.	6
Rzeszow	I.	7
Saarbrücken (St. Johann)		3
Saarlouis		3
Saaz	I.	5
Salzburg	N. E. I.	6
Sauerbrunn (Rohitsch)	I.	7
Schneeberg	N. E. I.	5
Schopfheim		4
Schweidnitz		6
Schweinfurt	N. E. I.	4
Schwerin	E.	5
Sebenico	I.	7
Semlin	I.	8
Sigmaringen (Hedingen, Gorheim)	N. E. I.	5
Sign	I.	7
Singen		5
Sinsheim		4
Sorau		6
Spalato	I.	7
Spiers	N. E. I.	4
Stade		4
Stargard		6
Stettin	N. E. I.	6
Steyr	I.	6
St. Pölten	I.	6
Stockach	N. E. I.	5
Stokerau	I.	6
Stolp		6
Straalsund	N. E. I.	5
Straubing	N. E. I.	5
Stuttgart	N. E. I.	4
Suczawa	I.	8
Swinemünde	N. E. I.	6
Szegedin	I.	8
Sziszek	I.	7
Szolnok	I.	7
Tabor	I.	6
Tarnopol	I.	8
Tarnow	I.	7
Tauber-Bischoffsheim		4

NAAR		Kringen à 0.70 gl.
Temeswar	N. E. I.	8
Teplitz	N. E. I.	5
Teterow	E.	5
Tharandt	N. E. I.	5
Thorn		7
Tilsit		7
Tokay	I.	8
Török-Becse	I.	8
Torgau		5
Treviso	I.	6
Triënt	N.	6
Trier		8
Triëst	N. E. I.	6
Troppau	I.	6
Tryberg	I.	4
Tübingen	N. E. I.	4
Udine	I.	6
Ueberlingen		5
Ulm	N. E. I.	5
Venetie	N. E. I.	6
Verden	E.	4
Verona	N. E. I.	6
Vicenza	I.	6
Villach	I.	6
Villingen		4
Waitzen	I.	7
Waren		5
Wasseralfingen (Aalen)	N. E. I.	4
Weenen	N. E. I.	6
Weimar	N. E. I.	5
Weisskirchen	I.	8
Werschetz	I.	8
Wertheim		4
Wezel	N.	3
Wiener-Neustadt	I.	6
Wiesbaden	N. E. I.	3
Wieselburg	I.	7
Wildbad	N. E. I.	4
Wismar	E.	5
Wittenberge		5
Wolgast	N. E. I.	5
Worms	N. E. I.	4
Würzburg	N. E. I.	4
Zara	N. E. I.	7
Zeitz		5
Zell a/H.		4
Zengg	I.	7
Zittau	N. E. I.	6
Zwickau	N. E. I.	5
Belgische grens bij Roosendaal-Maastricht		1
Belgische grens bij Herbesthal		[illegible]
Fransche grens bij Kehl-Saarbrücken-Weissenburg		[illegible]
Modeensche grens bij Guastalla		[illegible]
Moldavische grens bij Nemeritscheny		[illegible]
Romeinsche grens bij Ferrara		[illegible]
Russische grens bij Eud-Kühnen		[illegible]
id. id. bij Szakowa		[illegible]
id. id. bij Myslowitz		[illegible]
id. id. bij Polangen		[illegible]
id. id. bij Radziwilow		[illegible]
Lombardische grens bij Peschiera		[illegible]
Lombardische grens bij Mantua		[illegible]
Servische grens bij Belgrado		[illegible]
Turksche grens bij Castelnuovo		[illegible]
Turksche grens bij Metkovich		[illegible]
Wallachysche grens bij [illegible] Tömös		[illegible]
Wallachysche grens bij Verciorowa		[illegible]
Zwitsersche grens bij [illegible] Constanz-[illegible]		[illegible]

Aan de met N. E. I. gemerkte kantoren worden berigten in het [illegible] Engelsch en Italiaansch aangenomen. De met Td. gemerkte zijn slechts [illegible] de opening en sluiting worden telkens aangekondigd.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.